

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

Davacı _____ Türker İzabe ve Rafineri Sanayi Anonim Şirketi
Vekili _____ : Av. Prof. Dr. Mehmet Helvacı
Fahrettin Kerim Gökay Caddesi, Ekşi İş Merkezi
No:8, Daire:10, Kat:2 Altunizade-Üsküdar / İSTANBUL

Davalı _____ : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent / ANKARA
Vekili _____ : Av. Nuran Inan - Aynı adreste

Davanın Özeti _____ : Rekabet Kurulu'nun 20.05.2008 tarih ve 08-34/456-161,

sayılı kararının sonuç bölümünün 1.,2.,3.,5/b maddelerinin davacı şirkete ilişkin kısımlarının, tehlikeli atık niteliğine sahip olan atık akümülatörlerin, ticarî mal olmadığı, Aküçev Kuruluş Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında kurucu ortaklar arasındaki rekabetçi davranışların koordinasyonunu sağlayan ve rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkilere sahip olan bir işbirliği anlaşması olduğu yönündeki tespitin hukuka aykırı olduğu, Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Aküçev)'nin kurucu ortakları olan sekiz teşebbüse Aküçev aracılığıyla koordinasyon sağlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin a,b,d bentleri kapsamında fiyat tespiti yapmak, piyasayı kontrol etmek ve rakipleri piyasadan dışlamak eylemleriyle ihlâl ettikleri ve bu eylemlerin gerçekleştirilmesinde kasıt düzeyinde kusurlarının bulunduğu yönündeki belirlemenin yerinde olmadığı, atık akülerin yalnızca mevzuat gereği öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için toplandığı, ticarî bir amacın güdülmediği, bütün sürecin Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği ile belirlendiği, APAK Yönetmeliği'ne uygun olarak ve Çevre ve Orman Bakanlığı'nın yönlendirilmesiyle gerçekleşen eylemlerin cezalandırılmasının mümkün olmadığı, Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER)'in "Atık Yönetim Planı" ile, Türkiye atık akümülatör toplama pazarındaki hurdacılarla ilişkin olumsuzluklar dikkate alınarak, masraflı ve zor bir yol olmakla birlikte piyasadaki ağır durumun olumsuz etkilerini engelleyici, düzenli işleyen, kontrol edilebilir sağlam bir örgütlenme oluşturulduğu, "Atık Yönetim Planı"na göre, "Müşteri-Tali Bayi/Servis-Bölge Bayii-Lisanslı Taşıyıcı-Lisanslı Geri Dönüşüm Tesisi" sıralaması izlenerek akülerin toplandığı, Aküçev'in taşeron firmalarla sözleşmeler imzalayarak üyelerden toplanan atık akümülatörleri taşıyarak geri dönüşüm firmalarına ulaştırdığı, fiyat tespit edilmesinin nedeninin, ülke genelinde uygulanacak sistemin bütünlük arz etmesi olduğu, buna rağmen tespit edilen fiyatlara uyum sağlanmadığı, alım-satım fiyatlarının piyasada belirlendiği, Aküçev'in farklı fiyat uygulamasına yönelik herhangi bir yaptırım bulunmadığı, hurdacıların topladıkları atıkların geri dönüşüm firmalarına satmalarının hiç bir zaman engellenmediği, çevre ve insan sağlığı ile rekabetin tesisi arasında bir karşılaştırma yapılarak dengeli bir çözüm üretilmesi gerektiği, teşebbüs birliği olarak

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

yalnızca Aküçev'e ceza verilmesi gerekirken, kurucu ortaklardan kontrol gücüne sahip sekiz ortağın ayrı ayrı cezalandırılmasının hatalı olduğu, atık akü toplama faaliyeti için, akü üretim pazarının cirosunun değil, atık akü toplama pazarının cirosu dikkate alınarak ceza verilmesi gerektiği, cezanın adil, ölçülü ve orantılı olmadığı, piyasanın olumsuz etkilenip etkilenmediğinin araştırılması, olumsuz bir etkinin varlığının tespit edilmesi halinde cezalandırma yoluna gidilmesi gerektiği, piyasada uyumlu eylemin söz konusu olmadığı, Aküçev Kuruluş Sözleşmesine muafiyet tanınması gerektiği, dava konusu karar doğrultusunda gerekli tedbirlerin alındığı, faaliyetlerin durdurulduğu, AKÜDER tarafından yeni "Atık Akümülatör Yönetim Planı" oluşturulduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Atık akünün ticarete konu edilebilen ticarî bir mal olduğu, dava konusu kararda 4054 sayılı Kanun çerçevesinde ihlâl olarak tespit edilen eylemlerin hiçbirinin APAK Yönetmeliği veya Çevre ve Orman Bakanlığı'nın teşvik veya telkininden kaynaklanmadığı, rekabet sınırlamasının, teşebbüslerin Yönetmelikten kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi için gerekli olmadığı, Bakanlığın teşvikinin, atık akülerin çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanması amacıyla yönelik bir sistem oluşturulmasını ve derneklerin kurulmasını desteklemekle sınırlı olduğu, zaten bu durumun değerlendirildiği ve ceza takdirinde hafifletici neden olarak dikkate alındığı, APAK Yönetmeliği gereği atık akülerin, doğrudan ve yalnızca üreticilerine teslim edilmesi zorunluluğu olmadığı, Yönetmeliğin hatalı ve rekabeti engelleyecek biçimde yorumlandığı, Bakanlığın da, atık akümülatörlerin üretici sorumluluğu altında, doğrudan veya valilik izinleri alınmış geçici depolama tesisleri vasıtasıyla lisanslı taşıma araçları kullanılarak, herhangi bir lisanslı geri dönüşüm veya nihaî bertaraf tesisine gönderilmesi imkânının bulunduğu görüşünde olduğu, uygulamada bunun örneklerinin bulunduğu, tarafların Rekabet Kurumu'na göndermiş oldukları yeni "Atık Yönetim Planı"nın rekabet kurallarını ihlâl etmeyen, fakat, APAK Yönetmeliği çerçevesinde çevresel kaygıları da gideren bir plan hazırlanabileceğini gösterdiği, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmemesi nedeniyle Aküçev Kuruluş Sözleşmesine muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı, verilen cezanın mevzuata uygun ve eylemle orantılı olduğu, yasal düzenlemede gayri safi gelir üzerinden ceza verileceğinin belirtildiği, düzenlemenin yalnızca ilgili ciro üzerinden ceza verilmesine olanak sağlamadığı, sonuç olarak dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi: Dava; Rekabet Kurulunun 20.05.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı kararının 1., 2., 3. ve 5/b maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş ve maddenin devamında yer alan (a) bendinde, mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi; (b) bendinde, mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ve kontrolü; (c) bendinde, mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi; (d) rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi yasaklanan haller arasında sayılmıştır.

Buna göre; doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme ihtimali olan anlaşmaların yasaklandığı açıktır. Bir başka ifadeyle, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma ihtimalinin mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli sayılmaktadır.

Aynı Kanununun 16. maddesinde, bu Kanununun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safî gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüştür.

4054 sayılı Kanununun "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde: "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde (Mülga:02.07.2005-5388/1. Md) (...) teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

- Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu ölçüden fazla sınırlanmaması,

(Değişik: 02.07.2005-5388/1.Md) Muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabilir. Muafiyet kararları anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerlidir.

Kurul, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabilir." hükümleri yer almaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

Dosyanın incelenmesinden; davacının da aralarında bulunduğu teşebbüslerce kurulan Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş.'nin kuruluş sözleşmesinin; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesi kapsamında kurucu taraflar arasındaki rekabetçi davranışların koordinasyonunu sağlayan ve rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkilere sahip olan bir işbirliği anlaşması olduğuna, anlaşmanın bu haliyle, 4054 sayılı Kanunun 5. maddesindeki koşulları taşımadığına, dolayısıyla aynı Kanunun 4. maddesine aykırı olduğuna, söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağına, teşebbüslerin Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş. vasıtasıyla koordinasyon sağlayarak; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (d) bentleri kapsamındaki eylemleri gerçekleştirmek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlâl ettiği nedeniyle aynı Kanunun 16. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, 2006 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirleri üzerinden; davacıya takdiren %3 (yüzde üç) oranında olmak üzere 316.337,19 TL tutarında idarî para cezası verilmesine, Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş.'nin ana sözleşmesinde düzenlenen faaliyet konusunun değiştirilmesine ya da hukuki varlığının sona erdirilmesine, buna ilişkin işlemlerin gerekçeli kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde yapılarak, Rekabet Kuruluna tevsik edilmesine ilişkin Rekabet Kurulunun 20.05.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı kararının 1., 2., 3. ve 5/b maddelerinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının da aralarında yer aldığı teşebbüsler hakkında yapılan şikayet başvurusu üzerine başlatılan önaraştırma ve yürütülen soruşturma kapsamında elde edilen belgeler incelendiğinde; Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş.'nin (Aküçev) kurucu ortaklarının, atık akü malzemeleri pazarında, atı akü fiyatlarını el değiştirdiği her aşamada tespit ettikleri, bölge bayileri ile imzalanan sözleşmeler ve bayilerden alınan taahhütnameler yoluyla atık akülerin Aküçev'e satılmasını zorunlu tuttukları, Aküçev üyesi geri dönüşüm tesislerinin sadece Aküçev kanalından atık akü alınmasını sağladıkları, atık akülerin alım fiyatı ve şartlarını piyasa dışında tespit ettikleri, piyasadaki arz miktarının kontrolü ve pazar paylaşımı konularında anlaştıkları, birbirlerine faks veya e-posta yoluyla alınan kararları ilettikleri, sürekli bir koordinasyon ve anlaşma içerisinde oldukları anlaşılmakta olup, bu haliyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yasaklanan fiilleri işledikleri sonucuna varılmaktadır.

Öte yandan, Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş.'nin kuruluş sözleşmesi incelendiğinde; rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkilere sahip olan bir işbirliği anlaşması niteliğinde olduğu, dolayısıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinde yasaklanan faaliyetleri içerdiği, bu haliyle sözleşmenin 4054 sayılı Kanunun 5. maddesindeki koşulları taşıması nedeniyle muafiyet uygulamasından yararlandırılmayacağı kuşkusuzdur.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

Bu açıklama ve tespitler karşısında, tesis olunan dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, davacının ileri sürdüğü iddialar dava konusu Kurul kararını kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkimi'nin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava; davacının da aralarında bulunduğu teşebbüslerce kurulan Aküçev Kuruluş Sözleşmesinin; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında kurucu taraflar arasındaki rekabetçi davranışların koordinasyonunu sağlayan ve rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkilere sahip olan bir işbirliği anlaşması olduğuna, anlaşmanın bu haliyle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları taşımadığına, dolayısıyla aynı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna, söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağına, teşebbüslerin Aküçev vasıtasıyla koordinasyon sağlayarak; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) , (b) ve (d) bendleri kapsamındaki eylemleri gerçekleştirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği nedeniyle aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, 2006 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirleri üzerinden; davacıya takdiren %3 (yüzde üç) oranında olmak üzere 316.337,19-TL tutarında idarî para cezası verilmesine, şirketlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki eylemlerine son vermelerine ve bu çerçevede atık akülerin fiyatlarını tespit etmemelerine, tali ve bölge bayilerinin talep olması halinde atık akülerini lisanslı toplayıcılara satabilmeleri gerektiğine, "AKÜDER Atık Yönetim Planı"nda ve bu plan çerçevesinde yapılacak tüm sözleşmelerde gerekli değişikliklerin yapılarak gerekçeli kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde Rekabet Kuruluna tevsik edilmesine, bu süre içinde de rekabeti ortadan kaldıran faaliyetlerden kaçınılmasına, Aküçev ana sözleşmesinde düzenlenen faaliyet konusunun değiştirilmesine ya da hukuki varlığının sona erdirilmesine, buna ilişkin işlemlerin gerekçeli kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde yapılarak, Rekabet Kurulu'na tevsik edilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 20.05.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı kararının sonuç bölümünün 1.,2.,3.,5/b maddelerinin davacı şirkete ilişkin kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4'ncü maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

a.Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetinde alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arzedilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmış olup; 16. madde hükmü ile 4. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul Kararı ile tesbit edilenlere para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir." denildikten sonra, bunun koşulları, "a) Malların üretim ve dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" olarak sayılmıştır. Bu maddenin son fıkrasında da, Kurul'un birinci

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

fıkarda gösterilen şartların gerçekleşmesi hakkında, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği ifade edilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Tüm Akü İthalatçıları ve Üreticileri Derneği (TÜMAKÜDER) tarafından Rekabet Kurumu'na yapılan başvuruda özetle; Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER) ve yetkilendirdiği Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Aküçev)'nin asıl işi atık akü olan firmaların faaliyetlerini tamamen önlediği ve atık aküleri kendi bayileri vasıtasıyla toplayıp, dernek üyesi akü üreticilerinin geri dönüşüm tesislerine hammadde sağladığı, atık akü fiyatlarını tüketiciden toplayıcıya, depolama tesisine ve geri dönüşüme kadar belirledikleri ve geri dönüşüm tesislerinin büyük kısmının kendi üyesi olması nedeniyle bu tesislerin Aküçev dışındaki kaynaklardan atık akü alımını engelledikleri, otomotiv aküleri üretiminde ilk üç firmanın toplam üretim içinde yaklaşık %80 paya sahip olduğu, orta ve küçük ölçekli üretim yapan yaklaşık 100 firmanın geriye kalan %20'yi paylaştığı; üretim sektöründe en yüksek pazar payına sahip olan iki firmanın (Mutlu Akü ve Malz. San. A.Ş. ve Yiğit Akü Malz. Sanayi Tic. A.Ş.) aynı zamanda atık aküden kurşun elde eden birer geri dönüşüm firması (sırasıyla Türker İzabe ve Rafine Sanayi A.Ş. ve Kudret Metalize Sanayi Tic. A.Ş.) bulunduğu, bu firmaların dördünün de AKÜDER kurucu üyesi olduğu, TÜMAKÜDER'in atık akülerin fiyatının belirlenmesini alıcı ve satıcının karşılıklı anlaşmasına bıraktığı ve her firmanın lisanslı olmak koşulu ile atık aküyü dilediği firmaya satabildiği; AKÜDER'in ise üyesi olan büyük firmaların bölge satış bayilerini geçici depolama merkezi olarak kullandığı ve satış teşkilatını tersine çalıştırarak atık aküleri bölge bayilerinde topladığı, AKÜDER'in bu şekilde sektörde hurdacı olarak faaliyet gösteren firmaları yok saydığı, lisanslı/izinli bile olsalar bu firmaların tümünün faaliyetlerini durdurduğu, atık akülerin kendi sistemi dışında toplanmasını engellediği, toplam sekiz adet olan lisanslı geri dönüşüm firmasından altısının AKÜDER üyesi olduğu, bu nedenle TÜMAKÜDER adına atık akü toplayan ve biriktiren geçici depolama merkezi durumundaki firmaların, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde faaliyet göstermelerine rağmen, topladıkları atık aküleri hiçbir yere satamadıkları, sonuç olarak geniş bir satış ağına sahip olması nedeniyle AKÜDER ve Aküçev'in piyasadaki fiyat hareketini istediği gibi manipüle ederek, geçici depolama merkezi olarak faaliyet gösteren firmaları, küçük ve orta ölçekli akü üreticilerini ve TÜMAKÜDER'i zor durumda bıraktığı, TÜMAKÜDER'in Çevre ve Orman Bakanlığı'na karşı yükümlülüğünü yerine getiremez duruma geldiği iddialarıyla başvuruda bulunduğu, anılan başvuru üzerine verilen dava konusu kararda özetle; Akas Akü ve Malz. Sanayi Ltd. Şti., Aslan Kurşun Sanayi ve Tic. A.Ş., Esan Akümülatör ve Malz. San. Tic. Koll. Şti., İnci Akü Sanayi ve Ticaret A.Ş., Kudret Metalize Sanayi Tic. A.Ş., Mutlu Akü ve Malz. San. A.Ş., Türker İzabe ve Rafine Sanayi A.Ş. ve Yiğit Akü Malz. Sanayi Tic. A.Ş. tarafından kurulan Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin kuruluş sözleşmesinin; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında kurucu taraflar arasındaki rekabetçi davranışların

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

koordinasyonunu sağlayan ve rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkilere sahip olan bir işbirliği anlaşması olduğuna, anlaşmanın bu haliyle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları taşımadığına, dolayısıyla aynı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna, söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağına, Akas Akü, Esan Akü, İnci Akü, Kudret Metal, Mutlu Akü, Türker İzabe, Yiğit Akü ve Aslan Kurşun'un, Aküçev vasıtasıyla koordinasyon sağlayarak; Atık akülerin fiyatlarını el değiştirdiği her aşamada (nihai satıcıdan geri dönüşüm tesisine kadar) tespit ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki bölge bayileri ile imzaladığı sözleşmeler ve bayilerden aldığı taahhütnameler yoluyla atık akülerin Aküçev dışında hiçbir kuruluşa satılmamasını sağlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki, Aküçev dışındaki kaynaklardan akü toplayan geri kazanım firmalarına Aküçev kanalıyla atık akü verilmemesini karara bağlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki eylemleri gerçekleştirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği ve taraflara aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası gereğince idari para cezası verilmesi gerektiğine, şirketlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki eylemlerine son vermelerine ve bu çerçevede atık akülerin fiyatlarını tespit etmemelerine, tali ve bölge bayilerinin talep olması halinde atık akülerini lisanslı toplayıcılara satabilmeleri gerektiğine, "AKÜDER Atık Yönetim Planı"nda ve bu plan çerçevesinde yapılacak tüm sözleşmelerde gerekli değişikliklerin yapılarak gerekçeli kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde Rekabet Kuruluna tevsiik edilmesine, bu süre içinde de rekabeti ortadan kaldıran faaliyetlerden kaçınılmasına, Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş.'nin ana sözleşmesinde düzenlenen faaliyet konusunun değiştirilmesine ya da hukuki varlığının sona erdirilmesine, buna ilişkin işlemlerin gerekçeli kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde yapılarak, Rekabet Kurulu'na tevsiik edilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Öncelikle uyuşmazlık konusu soruşturmanın konusu olan ilgili pazarın yapısı ve konuya ilişkin mevzuatın değerlendirilmesi gerekmektedir. Dava konusu edilen soruşturma, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan atık akümülatör pazarına ilişkin olup, anılan pazarın konusunu; akülerin, artık şarj kabul etmeyen, kapasitesi sıfıra yakın olan ve bağlı olduğu cihazı çalıştıramayan halini ifade eden "atık akü" oluşturmaktadır. Akü üretiminin ana girdisi saf kurşun ve alaşımlı kurşundur. Türkiye'de cevherden kurşun üretimi yapılmamakta, saf kurşun ithalat yoluyla, alaşımlı kurşunun önemli bir kısmı ise atık akülerin geri dönüşümü yoluyla karşılanmaktadır. Bu anlamda atık akü, önemi olan ticarî bir mal niteliğindedir. Atık akü sektörü ise, akü satışı yapan teşebbüslerin, hurdacıların ve geri kazanımcılar arasında alınıp satılan bir ticari faaliyet alanını ifade etmektedir. Atık akü piyasasında faaliyet gösteren tüm teşebbüslere yönelik düzenlemeler getiren ve 31.08.2004 tarih ve 25569 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık PİL ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2. maddesi uyarınca, "...pİL ve akümülatör ürünlerinin etiketlenmesi ve işaretlenmesi, üretilmesinde zararlı madde miktarının azaltılması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

kullanıldıktan sonra atıklarının evsel ve diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertarafı ile ithalat, transit geçiş ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak sorumlulukları..” düzenlemek üzere hazırlanan APAK Yönetmeliği ile akü üreticilerine, akü ithalatçılarına, atık akü taşıyan firmalara, atık akülerin depolandığı geçici depolama merkezlerine ve geri dönüşüm tesislerine yönelik bazı yükümlülükler getirilmiştir. Yönetmeliğe göre akümülatör ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmeler ve araç bakım-onarım yerlerini işleten firmalar (ana ve tali bayiler) özetle, tüketiciler tarafından getirilen atık akümülatörleri almakla, akümülatör üreticilerinin kuracakları sisteme katılmakla ve getirilen atık akümülatörlerin yenisinin alınmaması halinde depozito bedelini tüketiciye ödemekle, tüketicilerin getirdiği atık akümülatörleri, üreticinin öngördüğü şekilde üreticiye veya üreticinin yetkilendirdiği bir kuruluşa dönmesini sağlamakla (madde 12/a), atık aküler için geçici depolama alanı oluşturmakla (madde 12/c) ve toplanan atık akülerin kayıtlarını tutmak, bu kayıtları üreticiye bildirmek ve geçici depolama veya lisanslı taşıyıcılara veya lisanslı geri kazanım tesislerine belgeli olarak teslim etmekle (madde 12/d) yükümlüdürler. Yönetmeliğe göre, geri kazanım tesislerinin ise özetle; Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan ön lisans ve lisans almak (madde 14/a), atık yönetimi ile ilgili kayıtları tutmak ve bu kayıtları istendiğinde yetkililere ibraz etmek üzere üç yıl süreyle tesiste bulundurma (madde 14/b) yükümlülüğü bulunmaktadır. Yönetmeliğe göre akü üreticileri genel bir toplama ve geri dönüşüm sistemi geliştirerek veya belli bir sisteme katılarak atık akümülatörlerin toplanmasını, geri kazanımını veya bertarafını sağlamakla yükümlüdür (madde 10/h). Üreticiler atık akümülatörlerin geri kazanılmak üzere üreticiye geri dönmesini sağlamak amacıyla, akümülatörlerinin satışında depozito uygulamak zorundadır (madde 29). Depozito uygulamasına tabi olan atık akülerin Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ilk yıl % 70, ikinci yıl % 80, üçüncü yıl % 90 oranından az olmayacak şekilde toplanarak geri kazanılması, bertaraf edilmesi ve bunlara ilişkin belgelerin her yıl depozito müracaatlarıyla birlikte Bakanlığa sunulması zorunludur (madde 29). Bu maddeye göre akü üreticileri “bu ürünlerin alıcı ortama olan etkilerini asgariye indirebilmek amacıyla, atık akümülatörlerin toplanması, taşınması, geri kazanımı, bertaraf veya ihraç edilmelerine dair yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamaların karşılanması ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, Bakanlığın koordinasyonunda bir araya gelerek kar. amacı taşımayan tüzel kişiliği haiz bir yapı oluşturabilir. Bu yapıya karşı yükümlülüklerini yerine getiren ve harcamalara katılan kuruluşlar atık akümülatörlerin yönetimine ilişkin yükümlülüklerini bu kuruluşa devredebilir. Bu yapıya dahil olanlar depozito hedeflerinin tutturulmasından sorumludur.” Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra bu hüküm uyarınca ağırlıklı olarak akü üreticilerinin bir araya gelmesi ile AKÜDER ve ağırlıklı olarak akü ithalatçılarının bir araya gelmesi yoluyla da TÜMAKÜDER oluşturulmuş; her iki dernek de Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

Bunun yanında soruşturmanın temel aktörü olan Aküçev'in kuruluşunun ve yapısının da incelenerek değerlendirilmesi gerekmektedir. AKÜDER'in kurucu üyeleri olan Akas Akü, Aslan Kurşun, Esan Akü, İnci Akü, Kudret Metal, Mutlu Akü, Türker İzabe ve Yiğit Akü tarafından, 23.12.2004 tarihinde atık aküleri toplamak üzere bir şirket kurma kararı alınmış, 25.01.2005 tarihinde bu amaçla Aküçev kurulmuştur. 25.08.2005 tarihinde AKÜDER ile Aküçev arasında işbirliği protokolü imzalanmış; hazırlanan "Atık Akümülatör Yönetim Planı" 10.10.2005 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı'na sunulmuş ve anılan plan Bakanlık tarafından onaylanmıştır. Aküçev Ana Sözleşmesinde; olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarında hazır bulunan hissedarların veya vekillerin bir hisse için bir oyu olduğu, toplantı karar nisabının, genel kurul olağan ve olağanüstü her toplantısını sermayenin en az %70'ini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığı ile yapabileceği, Kanun'da daha yüksek bir karar nisabı aranmadığı hallerde genel kurulun olağan ve olağanüstü toplantısında karar alınabilmesi için sermayenin en az %70'ini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarının gerekli olduğu, aynı toplantı karar nisaplarının imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunun olağan ve olağanüstü toplantılarında da geçerli olduğu, ayrıca şirketin genel kurul tarafından seçilmiş ve dokuz üyeden oluşan bir yönetim kurulu tarafından idare ve temsil edileceği, yönetim kurulunun üyelerinin 8 üyesinin (A) grubu, 1 üyesinin (B) grubu, hissedarları tarafından gösterilen adaylar arasından seçileceği, yönetim kurulunda herhangi bir sebeple bir boşalma olması halinde, aday gösteren grubun, bir halef tayin etme hakkına sahip olacağı ve yönetim kurulu bu halefi boşalan yönetim kurulu üyeliğine seçeceği, yönetim kurulunun en az 7 üyenin varlığı ile toplanacağı ve kararlarını beş (5) üyenin olumlu oyu ile vereceği ifade edilmiştir. Dosyadaki bilgi ve belgelerden; yapılan soruşturma sonucu ceza alan ve her biri (A) grubu hisselerine sahip olan 8 firmanın, aynı zamanda Aküçev'in %86.3 hissesine sahip olduğu, Aküçev'in, (A) grubu pay sahipleri tarafından ortak kontrol edildiği, taşeron firmalarla sözleşme yaparak üyelerinin atık akülerini taşıttıran Aküçev'in herhangi bir malvarlığı da bulunmadığından bağımsız bir iktisadi varlık olma niteliği taşımadığı görülmüştür.

Dava dosyası ve dava konusu Kurul kararının işlem dosyasındaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; oluşturulan sistemde Aküçev tarafından, tali bayiden ana/bölge bayisine, ana/bölge bayisinden Aküçev'e ve Aküçev'den geri kazanım tesisine iletilerek atık akülerin el değiştirdiği her aşamada fiyatların belirlendiği, soruşturma dosyasında yer alan belgelerle kanıtlanmıştır. Örneğin dosya kapsamında yer alan 12.10.2006 tarihli "Atık Akü Fiyat Listesi - AKÜDER Üyeleri ve Bayilerine Uygulanacak Atık Akülerin (Kullanılmış Akülerin) Hurda Bedeli" başlıklı yazıda; "... 2) 12 Ekim 2006 tarihinde İstanbul'da yapılan yönetim kurulu toplantısında 12.10.2006 tarihinden geçerli (12.10.2006) sulu atık akü fiyatları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Tali Bayi--Ana Bayi'ye.....485 YTL/Ton'dan, Ana Bayi--Aküçev'e.....590-YTL/Ton'dan satacaktır. Aküçev'in Bölge Bayisi'ne Ödeme Süresi: 30 Gündür." ifadelerine; "AKÜDER Üyeleri ve Bayilerine Uygulanacak Atık Akülerin Hurda Bedeli" başlıklı belgede de; "... 2) 14 Eylül 2005 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu kararıyla

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

sulu atık akü fiyatları şu şekilde belirlenmiştir. Tali Bayi—Ana Bayiye 280 YTL/TON'dan, Ana Bayi—Aküçev'e 340 YTL/TON'dan, Aküçev—Geri kazanımcıya 420 YTL/TON'dan satacaktır." ifadelerine yer verilmiştir. Böylece, tali bayiden ana/bölge bayisine, ana/bölge bayisinden Aküçev'e ve Aküçev'den geri kazanım tesisine satış aşamalarında gerçekleşebilecek fiyat rekabetinin engellenerek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki eylemlerin gerçekleştirilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca dosyadaki belgelerden; bayilere atık akülerin yalnızca Aküçev'e teslim edilmesi zorunluluğu getirildiği anlaşılmaktadır. Bu sistemde akü üreticileri, akülerini sattıkları bölge bayilerinden, atık aküleri kendilerine iade edeceklerine dair bir "taahhüname" almaktadır. Alınan taahhünamelerle akü satışı yapan işletmelere "satışı yapılan akü kadar atık aküyü üreticiye verme zorunluluğu" getirilmektedir. Taahhünamelerde akü satışı yapan işletmenin bu zorunluluğu yerine getiremediği takdirde, yıl içinde eksik kalan atık akü bedelini Bakanlığın belirlediği depozito fiyatları üzerinden nakden ödeyeceği hükme bağlanmaktadır. APAK Yönetmeliği'nin 4. maddesinde depozito sistemi, "atık akümülatörlerin toplanması için akümülatör satın alınırken satıcıya akümülatör başına ödenen fazla paranın tüketiciye geri dönmesi sistemi" olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmeliğin 13. maddesinde, tüketicilerin aracının aküsünü değiştirirken eskisini ücretsiz teslim etmekle, eskisini teslim etmeden yeni akü alınması halinde depozito bedelini ödemekle yükümlü olduğu; 29. maddesinde ise, atık akülerin tüketiciler tarafından akümülatör ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmelere verilmesi durumunda, akü satışı yapan bu işletmelerin, ürün için belirlenen depozito bedelini tüketiciye ödeyeceği hükümleri yer almaktadır. Aküçev ise, Yönetmelikte sadece tüketiciler için öngörülmüş olan bu depozito sistemini, atık akü toplayabilmek için bayileri üzerinde uygulamakta ve bayileri zorlamaktadır. Böylelikle Aküçev tarafından, bölge bayileri ile imzaladığı sözleşmeler ve bayilerden aldığı taahhünameler yoluyla atık akülerin Aküçev dışında hiçbir kuruluşa satılmaması sağlanarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki eylemlerin gerçekleştirilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bunun yanında; dosyanın incelenmesinden; Aküçev hissedarı olan geri dönüşüm firmalarının, Aküçev dışında başka kaynaklardan atık akü almalarının engellenmesi yoluyla diğer taşıyıcıların, yani sektördeki rakiplerinin, faaliyetlerinin zorlaştırılması ve piyasa dışına itilmesine yönelik kararlar aldığı anlaşılmaktadır. Örneğin Aküçev'in, 22.06.2006 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında geri dönüşüm tesislerinin başka kaynaklardan atık akü almaları halinde Aküçev'in topladığı atıklardan pay alamayacaklarını karara bağladığı tespit edilmiştir. 27.6.2006 tarihinde Aküçev Genel Müdürü İsmail Hakkı Ceylan tarafından 22.06.2006 tarihli Aküçev Yönetim Kurulu kararlarının bildirildiği e-postada ; "(1)AKÜDER üyesi olup bugüne kadar Aküçev'e hiç atık akü teslimatı yapmayan üyelerin isimleri AKÜDER'e bildirilecek, AKÜDER Yönetim Kurulu bu üyelere gerekli uyarıyı yapacak. (2) Bölge bayi örgütü olan

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

AKÜDER üyelerinin bazı bölge bayileri bugüne kadar Aküçev'e hiç atık akü teslim etmemişlerdir. Bunların listesi 30.06.2006 tarihi itibarıyla güncellenecek ve üyelere bildirilecek. (3) Aküçev ortağı geri kazanım firmalarının Aküçev dışında başka kaynaklardan atık akü almaları halinde 01.07.2006 tarihinden 31.12.2006 tarihine kadar Aküçev'in topladığı atıklardan pay alamayacaklardır." ifadelerinin yer aldığı görülmüştür. Böylece Aküçev'in geri kazanım tesislerini yalnızca kendisinden atık akü temin etmeye zorlayarak, gerek rakip toplayıcıların faaliyetlerini zorlaştırdığı, gerekse alternatif kaynaklardan mal temin etmesi engellenen geri dönüşümcülerin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve bunlar arasındaki rekabeti engellediği anlaşılmıştır. Sonuç olarak, Aküçev dışındaki kaynaklardan akü toplayan geri kazanım firmalarına Aküçev kanalıyla atık akü verilmemesini karara bağlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki eylemlerin gerçekleştirilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği kanaatine varılmıştır.

Bu durumda, Aküçev'in, uygulamaları sonucu hurdacıların piyasa dışına itilmesine sebep olduğu, geri kazanımcıların hammadde kaynaklarını kısıtladığı, tali ve ana piyasaya getirdiği birtakım yükümlülükler getirdiği, bu bağlamda, Aküçev tarafından getirilen toplama sisteminin tüm piyasa aktörlerin katılımına olanak sağlayan bir sistemi değil, aksine dışlayıcı ve sınırlayıcı bir sistem olduğu ve bunların faaliyetlerini zorlaştırdığı görülmektedir. Aynı zamanda ticari bir faaliyet olan atıkların toplama sistemlerine, tüm ekonomik aktörlerin katılımının sağlanmasının yanı sıra, söz konusu toplama sistemlerinin rekabet engellerinden sakınacak şekilde hazırlanması gerekliliği karşısında; Rekabet Kurulu tarafından verilen dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan, Aküçev Kuruluş Sözleşmesine bireysel muafiyet verilmesi hususu değerlendirildiğinde, bilindiği üzere Kanun'un 5. maddesine belirtilen şartların tamamının varlığı halinde bireysel muafiyet kararı verebilmekte olup, atık akülerin Aküçev organizasyonu vasıtasıyla toplanmasının atık akü toplama hizmetinde bir iyileşme yarattığı, bu sebeple Kanun'un 5. maddesinin (a) bendindeki şartı sağladığı ve çevrenin korunmasının da kamu yararı ve toplumda yaşayan herkesin faydası olduğu düşünüldüğünde, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde öngörülen koşulun da gerçekleştiği kabul edilse bile; 5. maddenin (c) bendi uyarınca, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması gerekmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından verilen rakamlara göre AKÜDER üyesi üreticilerin 2006 yılı toplam üretim ve ithalat rakamları 2006 yılında Türkiye'de üretimi ve ithalatı yapılan toplam akülerin yaklaşık %85'ini oluşturmaktadır. Bu nedenle Aküçev karar ve uygulamaları sonucunda ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalktığı, bu nedenle Kanun'un 5. maddesinin (c) bendindeki şartın gerçekleşmediği görülmektedir. Ayrıca Kanunun 5. maddesinin (d) bendi uyarınca, rekabetin 5. maddenin (a) ve (b) bendlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması gerekmekte olup, Aküçev araçları ile atık akülerin toplanması yoluyla yararların elde edilebilmesi için uygulanan sistemin uygulanması gerekli olmadığından, atıkların sistemli toplanması ile elde edilen faydalar atık

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/329
Karar No : 2011/4835

akünün her aşamada fiyatının belirlenmesini, diğer toplayıcıların sistemden dışlanmasını, tali bayi, ana bayi ve geri kazanımcılara yönelik yasak ve zorlamalar getirilmesini gerektirmediğinden, Aküçev'in, rekabeti (a) ve (b) bendlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla rekabeti kısıtladığı, dolayısıyla Kanun'un 5. maddenin (d) bendinde sayılan koşulun da sağlanmadığı görülmektedir. Bu nedenle, Kurul tarafından söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmamasında hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde, bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verilebileceği, Kurulun para cezasını verirken, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü, muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı belirtilmiştir. Anılan hükümdeki; "gayri safi gelir" kavramı ile teşebbüsün pazar içindeki gücü esas alınarak gayri safi gelir unsurları arasında bir ayrıma gidilmediğinden, bakılan uyuşmazlıkta; ceza oranının uygulanacağı matrah olarak 2006 yılı gayri safi gelirin esas alındığı ve Kanun'da öngörülen sınırlar içinde eylemle orantılı olarak %3 oranının uygulandığı gözönüne alındığında, davacının para cezasının hesaplanmasında gayri safi gelirin yanlış belirlendiği yolundaki iddiası yerinde görülmemiştir.

Davacının diğer iddiaları da, dava konusu işlemi sakatlayıcı nitelikte bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, aşağıda dökümü yapılan 126,80-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 01.11.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Turan	H.Neşe	E.Yücel
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	KARAKAYA	SARI	SEYHAN

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı	: 23,90.-TL
Karar Harcı	: 32,30.-TL
YD Harcı	: 25,60.-TL
Posta Gideri	: <u>45,00.-TL</u>
Toplam	: 126,80-TL

